

**4th Annual Iranian International Congress
of Forensic Medicine**
26th-28th February 2014

چهارمین کنفرانس سالانه بین‌المللی

پزشکی قانونی
ایران

۷ الی ۹ اسفند ۱۳۹۲

تعیین علائم بالینی و یافته‌های آزمایشگاهی مرتبط با پیش‌آگهی در بیماران دچار مسمومیت با قرص برنج (فسفید آلومینیوم) ارجاع شده به بیمارستان امام خمینی اردبیل

دکتر اسماعیل فرزانه^۱، دکتر امید مهرپور^۱، دکتر بابک مصطفی‌زاده^۲

^۱دانشیار پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

^۲استادیار پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

^۳دانشیار پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

نویسنده مسئول: اسماعیل فرزانه

Code: 11091-47011-9

مقدمه و هدف: استفاده از فسفید آلومینیوم در کشورها به ویژه در مناطق شمالی کشور، تحت عنوان قرص برنج، جهت نگهداری برنج و سایر خلات در اتیارها و جلوگیری از تأثیر مخرب حشرات موذی رو به افزایش است که این خود به دلیل قیمت پایین و قابلیت دسترسی به آن می‌باشد. با توجه به این که هنوز آنتی‌دوت مولری برای درمان این نوع مسمومیت شناخته نشده است و با توجه به درصد بالای مرگ و میر این بیماران، بر آن شدیم تا با شناخت علائم بالینی، یافته‌های آزمایشگاهی، سیر بالینی و پروگنوز اقدامات تشخیصی و درمانی لازم را برای بیماران مبتلایان داریم. **مواد و روشها:** طی یک مطالعه مقطعی - توصیفی، کلیه بیماران مسموم با فسفید آلومینیوم که به بیمارستان امام خمینی اردبیل در طی سالهای ۱۳۸۶-۱۳۸۹ مراجعه نموده‌اند، مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات براساس پرسشنامه تعیین شده جمع‌آوری شد و از طریق روش SPSS و آنالیز داده‌ها بررسی گردید.

نتایج: در این مطالعه ۱۳۰ بیمار بستری شده به دنبال مسمومیت با فسفید آلومینیوم از فروردین ۱۳۸۶ تا فروردین ۱۳۹۰ مورد مطالعه قرار گرفتند که ۵۲/۳٪ را زنان و ۴۷/۷٪ را مردها شامل می‌شدند. میانگین سنی آنها و فاصله زمانی مصرف قرص تا شروع درمان به ترتیب $24/5 \pm 8/5$ سال و $4/89 \pm 5/75$ ساعت بوده. میانگین تعداد قرص برنج مصرف شده $1/44 \pm 1$ عدد بوده که با افزایش دوز مصرفی، میزان مرگ و میر بیماران افزایش می‌یابد. ۹۷/۷٪ بیماران قرص برنج را به صورت خوراکی مصرف نموده‌اند، که طریقه‌ی مصرف آن‌ها بدون حل کردن قرص در آب بوده است. ۵۰٪ بیماران بلافاصله به دنبال مصرف قرص استفراغ داشته‌اند و شایع‌ترین شکایات بیماران (۲۸/۵٪)، تهوع و استفراغ... بوده است. از یافته‌های بالینی و آزمایشگاهی، کاهش GCS، فشار خون سیستولی، PH، ویسکریته و افزایش تعداد ضربان قلب، تنفس و تعداد گلبولهای سفید خون، باعث افزایش مرگ و میر بیماران می‌شود. میانگین زمان بستری در بیمارستان و ICU به ترتیب $2/93 \pm 2/2$ و $2/56 \pm 1/6$ روز می‌باشد و در نهایت ۲۷/۷٪ بیماران فوت نمودند.

نتیجه‌گیری: در این مطالعه ما نشان دادیم که افزایش ضربان قلب، تنفس و گلبولهای سفید خون و کاهش GCS، فشار خون سیستولی، PH، ویسکریته باعث افزایش مرگ و میر بیماران می‌شود.

کلمات کلیدی: فاکتور پیش‌آگهی، مسمومیت، فسفید آلومینیوم